

Prezident İlham Əliyevin yanında keçirilən iqtisadi və sosial məsələlərlə bağlı müşavirədə cari ilin ötən dövrü ərzində Azərbaycan hökumətinin reallaşdırdığı sosial inkişaf strategiyası təhlil olunub və bu sahədə qarşıda duran vəzifələr müəyyən edilib. Sosial dövlətin mahiyyəti sosial ədalət prinsipi əsasında maddi ehtiyatların yenidən bölgüsü yolu ilə hər bir vətəndaşa layiqli yaşayış səviyyəsini təmin etmək, cəmiyyətdə sosial fərqliliyi aradan qaldırmaq və ehtiyacı olanlara yardım göstərməkdən ibarətdir. Bu qısa açıqlamada sosial dövlətin mahiyyəti, onun fəlsəfəsi tam olaraq öz əksini tapıb.

də təxminən 38 faiz, bir qədər çox artmışdır - 116 manatdan 160 manata qədər. Bu gün minimum pensiyanın səviyyəsinə görə Azərbaycan MDB məkanında ikinci yerdədir. Ancaq onu da bilməliyik ki, bu, son hədd deyil. Əlbəttə ki, əməkhaqlarının, pensiyaların artırılması gündəlikdə duran əsas məsələlərdən biridir. Minimum pensiyanın artırılması 223 min insanın pensiya təminatını yaxşılaşdıracaqdır".

idi. Biz bu məsələyə də son qoyduq. İmzaladığım fərman əsasında artıq bu məsələ həll olunmuş hesab edilməlidir. Yaxın gələcəkdə müvafiq dövlət orqanları bütün sənədləşmə işlərini apararaq məsələnin həllini təmin edəcəklər. Dörd yüz çoxmənzilli binada təxminən 60 minə yaxın ailə yaşayır. O vətəndaşların ailə tərkibləri təqribən toplam 300-400 min arasındadır. Yəni, bu da çox ciddi addım idi. Biz bunu da həll etdik".

edirəm ki, biz bu təhlilin son mərhələsindəyik. Ümid edirəm ki, yaxın gələcəkdə bu məsələ də öz həllini tapacaq və Azərbaycan bu məsələnin həlli ilə bağlı da öz liderliyini göstərəcək və çox ciddi bilirik ki, buna oxşar addımların atılması ilə bağlı bəzi ölkələrdə müvafiq qərarlar qəbul edilmişdir, ancaq onlar icra edilməmişdir. Yəni, burada xoş niyyətin olması əsas şərt deyil. Burada, əlbəttə ki, düzgün təhlilin aparılması

"hərbi xidmət vəzifəsini yerinə yetirməklə əlaqədar" əlilliyi olanlar üçün 94 manatdan) 150 manata, II qrup əlilliyə görə (ümumi səbəbdən əlillər üçün 61 manatdan, müharibə əlilləri, "Çernobil AES-də hərbi xidmətlər əlaqədar" və "hərbi xidmət vəzifəsini yerinə yetirməklə əlaqədar" əlilliyi olanlar üçün 81 manatdan) 130 manata, III qrup əlilliyə görə isə (ümumi səbəblərdən əlillər üçün 52 manatdan, müharibə əlilləri üçün

ğorta hissəsinə əlavə əvəzinə I qrup əlilliyi olan şəxslərə qulluq edənlərə və sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlara qulluq edənlərə 50 manat məbləğində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdünün təsis edilməsi nəzərdə tutulub. Bu məqsədlə, habelə müharibə veteranlarına kommunal, nəqliyyat və digər xidmətlərə görə sosial müavinət, habelə döyüşün ordunun tərkibində xidmət etmiş müharibə iştirakçılarının əmək pensiyasının sığorta hissəsinə əlavə əvəzinə 80 manat məbləğində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdünün təsis edilməsi də nəzərdə tutulub.

Sərəncamla müharibə əlillərinə də Prezidentin təqaüdünün məbləğinin I qrup əlilliyə görə 182 manatdan 250 manata, II qrup əlilliyə görə 158 manatdan 230 manata, III qrup əlilliyə görə 121 manatdan 210 manata çatdırılması təmin ediləcək. Həmçinin sənəd əlillik ümumi xəstəlik, hərbi xidmət dövründə xəstələnmə, əmək zədəsi və peşə xəstəliyi, hərbi əməliyyatlar keçirilən zonada olmaqla əlaqədar, Çernobil AES-də qəzanın ləğvi ilə əlaqədar səbəblərdən baş verdikdə I qrup əlilliyə görə sosial müavinət alanlara Prezidentin təqaüdünün əmək pensiyası almaq hüququ olan I qrup əlillərə (gözdən əlillər istisna olmaqla) də şamil olunmasını və bu təqaüdün məbləğinin 73 manatdan 100 manata çatdırılmasını nəzərdə tutulur.

Bundan başqa, 1941-1945-ci illər Böyük Vətən müharibəsi iştirakçılarının, İkinci Dünya müharibəsi dövründə Leningrad şəhərinin mühasirəsi zamanı və təşkilatlarında işləmiş və "Leningradın müdafiəsinə görə" medalı, "Leningrad mühasirəsində yaşayan" döş nişanı ilə təltif edilmiş şəxslərə (müharibə əlilləri istisna olmaqla) Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdünün məbləği hazırda 121 manatdır ki, Sərəncamda bu məbləğin də 150 manata çatdırılması nəzərdə tutulur.

Prezidentin imzaladığı sərəncamda nəzərdə tutulmuş müavinət və təqaüdlər cari ilin aprelin 1-dən artırılacaqdır. Bu artımlar üçün bu ilin 9 ayı üçün əlavə olaraq 300 milyon manat, illik isə əlavə olaraq 400 milyon manat vəsait ayrılacaq.

Budur, Azərbaycan dövlətinin sosial mahiyyəti. Biz bu sahədə də heç kimdən geri qalmaq istəmirik. Yaxın bir zamanda bu göstəricilərimiz də nümunəvi səviyyəyə yüksələcəkdir.

Fikrət YUSİFOV,
iqtisad elmləri doktoru,
professor

Sosial dövlətin mahiyyəti hər bir vətəndaşa layiqli yaşayış səviyyəsini təmin etməkdir

Azərbaycanın sosial dövlət olduğunu ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin müəyyənləşdirdiyi sosial siyasət strategiyasına diqqət yetirməklə görmək mümkündür. Bu strategiyanın ana xəttini Azərbaycan vətəndaşının və ilk növbədə, sosial müdafiəyə ehtiyacı daha çox olan insanların layiqli yaşayış səviyyəsini təmin etmək təşkil edir.

Prezidentin bu addımlarının nəyə isə hesablandığını düşünən diletantlar bilməlidirlər ki, bu tədbirlər dövlət başçısının müəyyənləşdirdiyi ümumi inkişaf konsepsiyasının tərkib hissəsi olan məsələlərin ardıcıl bir şəkildə reallaşdırılmasından başqa heç nə deyil.

Xatırladım ki, həmin konsepsiya çərçivəsində nəzərdə tutulan məsələləri həll etmək və konsepsiyanın tərkib hissəsi, ana xətti olan sosial strategiyayı reallaşdırmaq üçün dövlət bu il üçün qəbul etdiyi büdcəsində bütün xərcləri nəzərə almışdı.

Yeri gəlmişkən, 2019-cu ilin dövlət büdcəsinin xərc hissəsi 25 milyard 190 milyon manat nəzərdə tutulub. Bu, Azərbaycanın müstəqilliyi dövründə milli valyuta ilə ən böyük xərci olan büdcə deməkdir. Bu büdcənin xərcləri 2017-ci ilin büdcə xərcləri ilə müqayisədə 8 milyard 290 milyon manat və ya 49,1 faiz çoxdur.

İqtisadiyyatda sürətli inkişaf ili kimi bəyan edilən 2019-cu ilin büdcəsinin xərclərinin bu şəkildə artması nə ilə bağlıdır? Büdcənin tərtibi proseslərini bilməyənlər üçün deyək ki, növbəti ilin büdcəsinin tərtibinə cari ilin fevral ayından etibarən başlanılır və yeni il başlayana qədər Milli Məclis tərəfindən qəbul edilir. 2019-cu ilin büdcəsi də bu qayda ilə hazırlanaraq qəbul edilib. Bu, o büdcədir ki, ölkə Prezidentinin

yaxın günlərdə əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində qəbul etdiyi qərarlarla bağlı xərclər orada öz əksini tapıb. Yəni Prezidentin cari ildə sosial məsələlərin həlli istiqamətində imzaladığı və bundan sonra imzalayacağı sərəncamların maddi təminatı onun təsdiq etdiyi büdcədə öncədən nəzərdə tutulub. Ona görə də Prezidentin bu addımlarını yanlış izah edənlər anlaşırlar ki, burada təsadüfi heç nə yoxdur. Atılan bütün addımlar öncədən planlaşdırılıb və bu addımların maddi təminatı dövlətin büdcəsində öz əksini tapıb.

Bu ilin sosial məsələlərin həlli ilə bağlı daha zəngin bir il olacağını Prezident İlham Əliyev hələ xeyli əvvəl bir neçə dəfə bəyan etmişdi. Yeni il də dövlət başçısının verdiyi bəyanatlara uyğun bir şəkildə başladı. Bir-birinin ardınca qəbul edilən qərarlar insanlarda dövlətə, Prezidentinə inamı bir daha artırdı.

Fevralın 25-də keçirilən müşavirədə Prezident İlham Əliyev cari ilin ötən dövrü ərzində ölkədə sosial məsələlərin həlli istiqamətində görülən işlərə belə qiymət verdi: "Bu il biz minimum əməkhaqqını əhəmiyyətli dərəcədə artırdıq - 38 faiz. Bu, böyük artımdır, 130 manatdan 180 manata qalxıb. Bu, 600 min insanı əhatə edir. Ancaq o da həqiqətdir ki, bu rəqəm bizi heç də razı sala bilməz. Ona görə müvafiq göstərişlər verildi ki, minimum əməkhaqqının gələcək artımı ilə bağlı təkliflər hazırlansın. İndi bunun maliyyə yükünü, əlbəttə ki, biz qiymətləndirməliyik. Əlbəttə ki, gələcəkdə minimum əməkhaqları və pensiyalar ardıcıl olaraq artırılacaq.

Minimum pensiyalarla bağlı çox ciddi qərar qəbul edildi. Minimum pensiyaların məbləği

Prezident ölkədə minimum əmək haqlarının və minimum təqaüdlərin bu qədər kəskin artımı ilə razı olmadığını bildirir və bununla bağlı yeni təkliflərin işlənilməsi üçün tapşırıqlar verdiyini bəyan edir. Bu zaman dövlət başçısının güvəndiyi əsas məqam ölkə iqtisadiyyatında cari ilin ötən dövrü ərzində əldə olunan uğurlu nəticələndir. Bu nəticələr isə aparılan uğurlu islahatların bəhrəsidir. Yanvar ayı ərzində büdcə gəlirlərinin 105 milyon manat artması məhz reallaşdırılan islahatlar sayəsində mümkün oldu.

İnsanların bütün problemləri Prezidentin daim diqqət mərkəzindədir. Çünki ölkə rəhbəri hər zaman xalqın arasındadır. Onun bu günlərdə imzaladığı yeni bir fərman isə yüz minlərlə vətəndaş üçün ciddi narahatlıq doğuran bir problemin həllini gerçəkləşdirdi. Bu, vaxtilə tikilib vətəndaşlara satılan, lakin istismara qəbul edilməyən mənzillərlə bağlı çətinliyin aradan qaldırılması istiqamətində atılan addım idi.

Müşavirədə Prezident bu məsələyə belə münasibət bildirdi: "Uzun illər ərzində vətəndaşları narahat edən problemlərdən biri də vaxtilə tikilmiş və hansısa səbəblərə görə rəsmi olaraq qəbul edilməmiş çoxmənzilli binaların sənədləşməsi məsələsi

Bu, bir daha onu göstərir ki, güclü dövlət, qətiyyətli Prezidenti olan bir vətəndaşın hər hansı bir problemi uzun müddət davam edə bilməz. Bax, bu çətinliklərdən biri də Prezidentin keçirdiyi müşavirədə ölkə vətəndaşlarının problemləri kreditlərlə bağlı səsəndirdiyi fikirlər oldu: "Vətəndaşları narahat edən məsələlərdən biri də problemləri kreditlərlə bağlıdır. Bu məsələ artıq neçə vaxtdır ki, müzakirə olunur. Hökumət üzvlərinə müvafiq göstərişlər verilmişdir. Keçən ildən başlayaraq çox fəal iş aparılır, təkliflər paketi hazırlanır. Bilirəm ki, Milli Məclisdə də bu məsələ müzakirə olunur. Müxtəlif təkliflər səsəndirilir. Əlbəttə, biz istəyirdik ki, bu məsələ ciddi ictimai diskussiyalara da səbəb olsun və buna nail olduq. Ancaq deyə bilərəm ki, bu məsələ ilə son mərhələdə işçi qrupu çox ciddi məşğuldur. İki aydan çoxdur ki, təkliflər üzərində iş aparılır. Bu, o qədər də sadə məsələ deyil. Biz bu məsələni həll etməklə əsas vəzifəni vətəndaşların rifah halının yaxşılaşdırılmasında, onların maliyyə yükünün azaldılmasında görürük. Bu, ilk növbədə, ciddi sosial təşəbbüs kimi qəbul edilməlidir.

Deyə bilərəm ki, bir neçə ay ərzində aparılan çox ciddi müzakirələr artıq nəticəyə gəlməyə şərait yaradır. Ümid

və vətəndaşlar üçün ən məqbul variantın seçilməsidir. Əlbəttə ki, bizim buna maliyyə imkanlarımızın çatması məsələsi də ön plandadır. Bu gün, sadəcə olaraq, anons vermək istəyirəm ki, bu məsələ artıq yekunlaşmaq üzrədir".

Bəli, insanların səbirsizliklə gözlədikləri həmin problemin həlli uzaqda deyil. Dövlətin cəmiyyətdə mövcud olan bütün problemləri çözməyə təşəbbüs göstərməsi məhz onun sosial mahiyyətindən irəli gələ bilər. Bu sosial mahiyyəti ortaya qoyan son Prezident sərəncamı isə əhalinin sosial durumunun yaxşılaşdırılması istiqamətində atılan inqilabi bir addımdır. Söhbət dövlət başçısının fevral ayının 25-də əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi sahəsində əlavə tədbirlər haqqında imzaladığı sərəncamdan gedir. Ümumilikdə 576,8 min nəfəri əhatə edən həmin sərəncamda I qrup əlillərə və ya sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək şəxslərə qulluq üçün Prezidentinin təqaüdünün təsis edilməsi də yer alıb. Sənədə uyğun olaraq, sosial müavinətin məbləğinin yaşa görə müavinət alanlar üçün 73 manatdan 130 manata, I qrup əlilliyə görə (ümumi səbəbdən əlillər üçün 82 manatdan, müharibə əlilləri üçün 101 manatdan, "Çernobil AES-də hərbi xidmətlər əlaqədar" və

